

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 40544**Nom:** Complementos per a la formació disciplinària en les especialitats biosanitàries**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Formació del Professorat	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Complementos per a la formació disciplinària de les especialitats biosanitàries	OPTATIVA

COORDINACIÓ

COLOMER PEREZ ANNA NATURA

MONTAÑANA CAMPAYO LAURA

BONET SAFONT JUAN MARCOS

RESUM

Aquesta assignatura consta de cinc unitats temàtiques, a través de les quals es pretén abordar allò que el pla d'estudis del MAES ha establert com "Complementos per a la Formació Disciplinària" (CFD), en concret per a les Especialitats Biosanitàries. Les Especialitats Biosanitàries són aquelles en les que tenen atribució docent els cossos de catedràtics/ques i professorat d'educació secundària de les especialitats d'assessoria i processos d'imatge personal, processos diagnòstics clínics i productes ortoprotètics, processos sanitaris, procediments de diagnòstic clínic i productes ortoprotètics, procediments sanitaris i assistencials i finalment, laboratori.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Este mòdul no requereix coneixements específics previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.

Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.

Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.

Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.

Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.

Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.

Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.

Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible

Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.

Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.

Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius

que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Els estudis històrics i socials de la ciència, la medicina i la tecnologia i la seua relació amb els processos d'aprenentatge.

- Períodes històrics per a la construcció de la ciència moderna a les àrees biosanitàries i la seua relació amb els processos d'aprenentatge. Exemples de sabers a les fronteres del coneixement.
- Els estudis històrics, sociològics, antropològics i filosòfics sobre ciència, medicina i tecnologia i la definició de la salut/malaltia. La seua aplicació en la docència.
- El cas de les epidèmies i els avantatges de la perspectiva històrica en la comprensió dels fenòmens epidèmics i pandèmics contemporanis.
- La construcció del coneixement científic, tècnic i mèdic. La producció científica en les especialitats biosanitàries, la seua relació amb l'estat de salut de la població.
- El paper de la tècnica i la tecnologia en les societats contemporànies.
- La medicina social, la societat medicalitzada i el caràcter sociopolític de la salut/malaltia.
- Principals fonts d'informació sobre recursos en salut i estat de salut de la població.

2. Perfils professionals dels títols de la família Biosanitària. Implicacions en la construcció social i cultural de la professió.

- Anàlisi de la referència del sistema productiu dins dels processos d'aprenentatge en FP.

- Les competències generals, capacitats professionals, unitats de competència i el domini professional.
- Les Qualificacions Professionals. Evolució de les competències professionals i la seva integració als currículums.
- Anàlisi del currículum dels mòduls de les especialitats biosanitàries. Valor formatiu i cultural del mòdul de les especialitats biosanitàries.
- Aprofundiment i reformulació dels continguts dels mòduls en el context del currículum de la Formació Professional. Interès, rellevància i implicacions en els diferents àmbits professionals. Valor i aplicació dels mòduls professionals en situacions quotidianes.
- L'acció tutorial en la FP: característiques de les tutories, finalitats, orientació i funcions de la persona responsable de les tutories. La tutoria de grup, la tutoria de Formació en Centres de Treball, la tutoria d'FP Dual, tutories del mòdul de Projecte. La Flexibilització de l'FP.

3. Ètica i legislació

- La professió de professor/a de les corresponents especialitats biosanitàries. L'ètica professional aplicada.
- L'ètica de professorat: una ètica de la cura. Anàlisi de la responsabilitat ètica del/la professor/a com a membre dels equips docents. Els codis d'ètica professional dels professors i professores.
- Drets i deures de l'alumnat d'ensenyament secundari i de Formació Professional.
- Pla de Convivència. Agressions al professorat i/o entre membres de la comunitat educativa. Assetjament i tipus. Protocol de prevenció i actuació davant de l'assetjament laboral.

4. Promoció de la salut als centres educatius.

- Promoció de la salut als centres educatius des d'una perspectiva salutogènica i basada en Actius per a la Salut (Aps).
- Normativa i protocols per a l'atenció precoç de l'alumnat que presenta un problema de salut mental. Protocol per a la intervenció en autolesions i de conducta suïcida.
- Salut laboral en els centres educatius. Principals riscos per a la salut professional dels i les docents.

5. Formació i orientació laboral

- Relacions laborals. conflicte, negociació i equip.
- Orientació i inserció sociolaboral.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	48,00
Total hores	48,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	60,00
Estudi i treball autònom	42,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	102,00

METODOLOGIA DOCENT

En funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els continguts teòrics. S'usarà el debat quan calga i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de l'assignatura.

Activitats presencial

En funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'empraran diversos mètodes: metodologia expositiva, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, simulació de contextos docents, cassos pràctics, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques d'aplicació individual i grupal, etc.

S'utilitzaran metodologies participatives i dinàmiques amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els supòsits teòrics. S'empraran les TICs i diversitat de ferramentes virtuals.

Es farà servir el debat quan calga i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de la unitat i els continguts a impartir.

Treballs de grup

Dinàmica interactiva d'aprenentatge cooperatiu per a l'elaboració d'activitats o treballs sobre continguts de el programa amb possible exposició pública.

Disseny i planificació de sessions docents utilitzant els recursos digitals.

Tutories

Període formatiu realitzat pel professorat amb l'alumnat per revisar materials oi qualsevol aspecte relacionat amb l'ensenyament-aprenentatge d'aquest mòdul de CFD.

Avaluació

Assistència, actitud i participació.

Treballs i activitats realitzades per l'estudiantat de manera individual o en grup i entregades a l'aula virtual de l'assignatura.

Exposicions de l'alumnat.

Exercici teòric-pràctic com a prova objectiva individual d'avaluació.

Altres activitats

Qualsevol relacionada amb el mòdul: conferències, jornades, tallers, visites, etc.

Activitats no presencials

Estudi i treball autònom: estudi i preparació dels continguts i recursos de l'aula virtual de l'assignatura per al treball i/o exposició a l'aula.

Elaboració de tasques, treballs individuals i projectes de grup.

Elaboració de documents i recursos educatius digitals.

Resolució de problemes i desenvolupament de casos.

Estudi i preparació de proves escrites i/o orals.

AVALUACIÓ

SISTEMA D' AVALUACIÓ	PONDERACIÓ MÍNIMA	PONDERACIÓ MÀXIMA
Criteri Procedimental_ Valoració de tots els productes elaborats al llarg del curs, de forma continuada i presencial a l' aula.	20.0	40.0
Criteri Conceptual: Prova escrita (examen).	30.0	60.0

Avaluació de l' assignatura en Primera Convocatòria

L' avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d' informacions, vinculades a les diferents activitats que es desenvoluparan en l' assignatura i en l' aula.

Els procediments d' avaluació per a la primera convocatòria seran:

- a) a) Assistència, actitud i participació. L'assistència a les sessions es registrarà a l'Aula Virtual.
- b) b) Treballs, activitats i/o projectes d'aula presencials realitzats per l'estudiantat, que poden ser:
 - I. Activitats individuals.
 - II. Activitats de grup petit (parella) o gran grup (5-6 persones).
 - III. Exposicions de l' alumnat.

IV. Productes d'aprenentatge de competència digital docent (individuals o grupals).

c) c) Prova escrita (examen) a finals del període formatiu, amb qüestions d'opció múltiple (tipus test, amb penalització de resposta errònia) i/o altres preguntes de resposta breu o de desenvolupament i argumentada

Segons el **criteri procedimental**, cada treball o activitat realitzada a l'aula (productes elaborats a l'apartat b) rebrà una puntuació segons una rubrica prèviament establerta i comunicada a l'alumnat amb anterioritat a la realització de la mateixa i que estarà disponible a l'Aula Virtual de l'assignatura. Com s'indica, aquestes activitats sols es realitzen a l'aula de forma presencial i no poden ser recuperables en diferit. Seguidament, es realitzarà l'avaluació de totes les activitats/treballs lliurats i es prorratejaran segons els percentatges atorgats a la docència impartida per cada Departament.

Segons el criteri conceptual, la prova escrita (apartat c), contindrà preguntes de tipus test (amb 3 opcions de resposta on només 1 opció serà la vàlida) i també podrà contenir preguntes de caràcter qualitatiu amb resposta breu o de desenvolupament i argumentada.

La part tipus test, s'avaluarà atenent la fórmula:

$$\text{Qualificació Obtinguda} = [(\text{encerts} - (\text{errors}/\text{n}^\circ \text{opcions} - 1)) \times 10] / \text{n}^\circ \text{qüestions}$$

Finalment, (1) es comprovarà l'assistència presencial mínima a l'assignatura (ha de ser $> 0 = 85\%$), (2) es realitzarà el sumatori entre el criteri procedimental i el criteri conceptual (resultats de la prova escrita). Amb ambdues puntuacions es determinarà la qualificació numèrica final de l'assignatura[1]. L'assignatura serà superada quan s'obtingui una qualificació mitjana global de $> 0 = 5.0$ punts.

Consideracions importants per aprovar l'assignatura:

1) S'ha d'haver assistit, com a mínim, al 85% de les classes presencials.

2) Per superar l'assignatura serà obligatori superar individualment cadascun dels criteris, el procedimental i el conceptual, que conformen l'avaluació: apartats a, b i c.

3) Per superar l'apartat b) caldrà obtenir una qualificació mínima de 2.0 punts en el total dels productes o activitats/treballs d'avaluació lliurats. La valoració d'aquest apartat en referència a la qualificació global de l'assignatura és de 4 punts màxim (40%).

4) Per superar la prova escrita, s'ha d'obtenir una puntuació mínima de 3.0 punts (sobre 6 punts) per superar l'assignatura. La valoració d'aquest apartat en referència a la qualificació global de l'assignatura és de 6 punts màxim (60%).

5) La suma dels diferents components d'avaluació ha de ser ≥ 5.0 punts per poder superar l'assignatura.

Criteris d'avaluació Percentatges parcials d'avaluació de CFD respecte de la càrrega lectiva impartida per cada professor/a.		Dept. H ^a Ciència	Dept. Infermeria
		Valor percentual	
CRITERIO PROCEDIMENTAL			
Assistència, actitud i participació.		10%	30%
Treballs, activitats i/o projectes d'aula			
i) Activitats individuals		ü	ü
ii) Activitats grupals		ü	ü
iii) Exposicions		ü	ü
iv) Projectes, simulacions de sessions pedagògiques, resolució de casos pedagògics, productes d'aprenentatge de competència digital docent, etc..		ü	ü
CRITERI CONCEPTUAL			
Prova final d'avaluació: Prova única, a finals del període formatiu, amb qüestions d'opcions múltiples (tipus test) i/o de resposta breu o de desenvolupament.		60%	
Qualificació global de l'assignatura de CFD		100%	

--	--

Avaluació de l'assignatura a Segona Convocatòria. L'avaluació de l'assignatura de CFD en segona convocatòria es durà a terme en els casos que l'alumne/a no haja superat l'assignatura en primera convocatòria, perquè s'haja donat almenys una de les situacions següents:

- no haver assistit al mínim exigible de presencialitat (apartat a).
- no haver superat els productes d'avaluació del criteri procedimental (apartat b), en no obtenir una qualificació mínima de 2.0 punts.
- no haver superat el criteri conceptual, la prova objectiva (apartat c) amb una qualificació mínima de 3.0 punts (sobre 6 punts).

En aquesta avaluació en segona convocatòria, seran recuperables els criteris procedimental i conceptual, i es realitzarà la recuperació dels mateixos mitjançant una prova individual de caràcter oral per avaluar els continguts conceptuals i una prova individual expositiva amb temps de preparació previ per avaluar els continguts procedimentals. Ambdues es duran a terme en la data i hora d' examen establerta per a tal efecte.

Dates d'exàmens: Primera convocatòria: Per determinar, consultar a l' enllaç següent:

Segona convocatòria: Per determinar, consultar a l'enllaç següent:

<https://www.uv.es/uvweb/master-profesorado-secundaria/es/programa-del-master/calendario-horarios-aulas-examenes-defensa-tfm/calendario-examenes-defensa-tfm-1285886102506.html>

(1) La puntuació definitiva es regeix per la Normativa de qualificacions de la Universitat de València, aprovada en Consell de Govern de 27 de gener de 2004 (ACGUV 12/2004) i modificada en Consell de Govern de 24 de juny de 2008 (ACGUV 102 / 2008).

BIBLIOGRAFIA

- Unitat temàtica 1: Barona, J.L. (2003). Història del pensament biològic. 2ª edició, València, Universitat de València. Barona, J.L. (1991). Introducció a la medicina. València, Universitat de València. López Piñero, J.M. (2005). Historia de la medicina. Madrid, Albor Libros.
- Unitat temàtica 2 <http://www.todofp.es/> <http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/> <http://>

<http://www.cece.gva.es/es/> <http://www.todofp.es/todofp/que-como-y-donde-estudiar/que-estudiar/ciclos.html> <http://www.mecd.gob.es/fponline.html> http://www.cece.gva.es/eva/es/fp_distancia.htm http://www.cece.gva.es/eva/es/inno_convocaproyectos.htm http://mestreacasa.gva.es/web/cefirfp/programas_europeos <http://www.ite.educacion.es/es/intef> <http://educalab.es/recursos/procomun> <http://www.oapee.es/oapee/inicio/ErasmusPlus/con-2015-gestion/convocatoria-2015.html> <http://www.sepie.es/> http://www.isabelperez.com/clil/clicl_m_2_2.htm <http://www.cece.gva.es/ocd/sedev/es/tilc.htm> <http://portaleducativo.educantabria.es/web/lenguas-extranjeras/clil/emile/aicle> <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/> <http://www.todofp.es/todofp/orientacion-profesional/movilidad.html> <https://www.etwinning.net/es/pub/index.htm> <http://www.mecd.gob.es/fponline/mas-informacion/oportunidades-de-movilidad.html> <http://www.todofp.es/todofp/Actualidad/becas-premios/becas/movilidad/profesores.html> <http://mestreacasa.gva.es/web/cefirfp> <http://www.insht.es/portal/site/Insht/menuitem.cfcbb9e77253bfa0f42feb10060961ca/?vgnnextoid=1d19bf04b6a03110VgnVCM100000dc0ca8c0RCRD&do=Search&x=0&text=docentes&y=0> <http://www.prl-sectoreducativo.es/video.html>

- Unitat temàtica 3: Altarejos, F.; Ibáñez-Martín, J.A.; Jordán, J.A. (2005). Ética docente. España: Ariel. DECRET 39/2008, de 4 d'abril sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts per fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis. DOCV Núm. 5738, 09-04-2008. Pàg. 55906-31. LEY 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias. BOE núm. 280, sábado 22 noviembre 2003. Pàg. 41442-58. Medina Castellano, C. D. (2001). Ética y legislación. Madrid: DAE, SL. Alvarado García, A. (2004). La ética del cuidado. Revista Aquichan. Año 4, Nº 4: 30-39. Bogotá, Colombia, octubre 2004. Gracia D. (2008). Fundamentos de Bioética. Madrid: Editorial Triacastella. Gilligan C. (1985). La Moral y la Teoría, Psicología del desarrollo femenino. México: Fondo de Cultura Económica. Alberdi Castell, R.; Arriaga Piñeiro, E.; Zabala Blanco, J. (2006). La ética del cuidado. Rev. Rol Enf. 2006, 29(3): 191-198. Noddings N. (1984). Caring: a feminine approach to morality and moral education. Berkeley: University of California Press. Noddings N. (1992). The challenge to care in schools: an alternative approach to education. New York: Teachers College Press. Noddings N. (1995). Philosophy of education. Boulder, CO: Westview Press.
- Unitat temàtica 4 i 5: Les mateixes referències que la UT 2.